

**QORTI TAL-MAGISTRATI (GĦAWDEX)
ĠURISDIZZJONI INFERJURI**

MAGISTRAT DOTTOR PAUL COPPINI LL.D.

Illum it-Tlieta, 23 ta' Mejju 2017

Avviż Numru: 1/2014 PC

Mario Formosa

vs

**Rudy Schembri, u
Audrey Schembri**

Il-Qorti,

Rat l-Avviż li permezz tiegħu, l-attur talab lill-konvenuti jgħidu għaliex m'għandhomx jiġu kkundannati jhallsuh solidament bejniethom is-somma ta' sitt elef erbgħa mija u sittax-il ewro (€6416.00€) bilanċ minn somma akbar prezz tal-bejgħ ta' diversi konsenji lilkom ta' madum, aċċessorji tal-banju, sigġijiet, light fittings, u merċi oħra li kienu ġew minnkom ordnanti, u dan prevja dikjarazzjoni li hija dovuta minnkom lill-attur din is-somma għar-raġuni nfraskritta.

Bli-ispejjeż inklużi tal-ittra interpellatorja tat-2 ta' Dicembru 2013, u tal-mandat ta' sekwestru pprezentat kontestwalment ma' dan l-avviż. Bl-imghaxijiet legali li minn Marzu 2013, sallum jammontaw għal erbgħa mija u ħamsin ewro (€450), u bl-imghax ulterjuri sal-effettiv pagament.

Bl-ingunzjoni tal-konvenuti għas-subizzjoni li għaliha minn issa jinsabu mharrkin.

Rat ir-Risposta tal-konvenuti li permezz tagħha eċċepew:

Illi preliminarjament l-istess Rudy Schembri ma huwiex il-legittimu kontraddittur u għandu jiġi liberat mill-osservanza tal-gudizzju, stante li

ma kellhu x'jaqsam xejn ma kwalsiasi ordni ta' xogħol mill-ħanut tal-istess Mario Formosa;

Illi preliminarjament ukoll it-talba tal-istess rikorrenti hija intempestiva u la għiet preċeduta b'ittra ufficċjali u wisq anqas b'ittra bonarja. Wieħed kien jistenna li kwalsiasi pretensjoni kellha l-ebda tiġi indirizzata b'interpellazzoni ta' ittra; *sic*

Illi mingħajr preġudizzju għal premess, it-talbiet attriċi huma infondati fil-fatt u fid-dritt.

Salv eċċezzjonijiet ulterjuri fil-fatt u fid-dritt.

Semgħet it-trattazzjoni tad-difensui rispettivi.

Rat l-atti kollha tal-kawża, inkluzi l-verbali tax-xhieda prodotti, l-affidavits u dokumenti esebti.

Ikkunsidrat:

Illi permezz ta' din il-kawża l-attur qed jirreklama mingħand il-konvenuti l-bilanċ ta' prezz ta' merċi li huwa jikkontendi ġew mibjugħa u kkonsenjati lilhom. Il-konvenuta Audrey Schembri tammetti li għandha tagħti lill-attur l-ammont mitlub, u tgħid li baqgħet ma ħallsitux għax ma rnexxielhiex takkwista self mill-banek, kif kien previst, qabel ma kienet kostretta tagħlaq ir-restaurant fejn kienu ġew konsenjati dawn il-merċi.¹ Il-konvenut l-ieħor Rudy Schembri jinsisti li ma kellu xejn x'jaqsam max-xiri tal-oġġetti ndikati fuq id-*delivery note* esebta mill-attur,² għalkemm jammetti l kien hu li ffirmat fuq l-istess *delivery note* meta saret il-konsenja fit-2 ta' Marzu 2013, billi oħtu, il-konvenuta, ma kenitx hemm dak il-ħin.³

Għalhekk, il-kwistjoni li trid tiġi rizołta permezz ta' din is-sentenza hija jekk il-konvenut Rudy Schembri għandux jitiqes bħala debitur soldali għall-ammont mitlub flimkien ma' oħtu Audrey. Mill-provi prodotti jirrizulta li għall-bidu ta' Frar 2013 l-konvenut kien mar fil-ħanut tal-attur, akkumpanjat minn ħabib tiegħu, ċertu Carmel Rapa, li kien jaf lill-attur, biex jara jekk l-attur setax jaqdi fix-xiri ta' ċerti oġġetti indikati fuq lista li għet murija lilu.⁴ Dakinhar ma sar xejn iktar. In segwitu, pero', saret l-ordni, l-attur jgħid li din kienet minn Rudy Schembri, mentri l-

¹ Ara affidavit tagħha esebit bħala Dok. AS a fol. 50 tal-proċess

² Ara Dok. A a fol.19

³ Ara affidavit tiegħu esebit bħala Dok.RS a fol.49, u xhieda in subizzjoni a fol. 31

⁴ Ara xhieda ta' Carmel Rapa a fol. 131 – 135

konvenuti jinsistu li saret mill-konvenuta u dakinhar stess inħarġet *invoice* fuqha li madankollu baqgħet qatt ma nġhatat kopja tagħha.⁵

Huwa evidenti li hawnhekk għandna konflitt ta' provi, u f' dan ir-rigward inġhad:

*"...mhux kwalunkwe tip ta' konflitt għandu jhalli lill-Qorti f'dak l-istat ta' perplessita' li minhabba fih ma tkunx tista' tiddecidi b'kuxjenza kwieta u jkollha taqa' fuq ir-regola ta' l-in dubio pro reo. Il-konflitt fil-provi, sakemm il-bniedem jibqa' soġġett għall-izbalji tal-percezzjonijiet tiegħu u għall-passjoni, huma haga li l-Qrati jridu jkun deġġem lesti għaliha... Meta l-kaz ikun hekk, il-Qorti m'għandhiex taqa' comb fuq l-iskappatoja tad-dubbju, imma għandha tezamina bl-akbar reqqa jekk xi wahda miz-zewg verżjonijiet, fid-dawl tas-soliti kriterji tal-kredibilita' u speċjalment dwar il-konsistenza u verosimiljanza, għandhiex teskludi lill-ohra, anke fuq il-bilanc tal-probabilita' u tal-preponderanza tal-provi, għax dawn, f'kawza civili, huma generalment sufficjenti għall-konvinciment tal-gudikant ... Anzi, f'kazijiet bħal dawn, aktar ma jkun il-konflitt bejn verżjoni u ohra, aktar tidher il-possibilita' tal-gerq da parti ta' xi wiehed mill-kontendenti."*⁶

L-aqwa prova dwar min huwa realment id-debitur fil-kaz in eżami, kellha tkun il-fattura debitament rilaxxjata mill-attur u ffirmata mix-xerrej. Kif insibu fid-dottrina:

*"Contro chi riceve le merci, ed a favore dell'emittente, la fattura fa prova soltanto quando sia stata accettata dalla persona a cui si vuole apporla: e' questa una conseguenza del principio che niuno puo' da se' stesso crearsi un titolo. E' vero che quando l'atto cui la fattura, anche non accettata, si riferisce si trovi annotato nei libri di commercio dalla legge prescritti, e regolarmente tenuti, puo' da questi desumersene la prova, ma entra in campo allora un altro mezzo probatorio particolarmente disciplinato dalla legge commerciale, il quale e' per eccezione efficace anche se emanante da chi lo invoca, e la prova sta e si ha indipendentemente dalla fattura."*⁷

Fil-kaz in eżami, mhux talli l-attur ma kienx kapaci jipproduci fattura ffirmata mix-xerrej, imma lanqas fattura rilaxxjata minnu. Anke l-ligi tagħna tippermetti l-prova permezz tal-kotba tal-kummerç,⁸ u allura fin-nuqqas ta' fattura wiehed irid jara jekk id-dokumenti esebiti mill-attur bħala prova tiegħu, humiex sufficjenti biex jippruvaw li l-ordni tassew

⁵ Ara xhieda tal-konvenuta.

⁶ Prim.Awla, Carmelo Farrugia vs Rokku Farrugia: 24.11.1966; ara wkoll Appell Inferjuri: Joseph Borg et vs Joseph Bartolo: 25.06.1980; Appell Kumm. Eucaristico Zammit vs Eustrachio Petrococchino:25.02.1952; Appell Ċivili: Paul Vassallo vs Carmelo Pace: 5.03.1986; Appell Ċivili: Saviour Cremona et vs Anthony Cassar et. : 23.09.2009

⁷ Il Digesto Italiano, 1927, vol.XI, pte.1, voce "Fattura" (a cura di Emilio Andoli), pag. 554-5, para.6.

⁸ Art.22 Kap.13

saret minn Rudy Schembri, meta dawn jiġu kontrastati mal-provi mressqa mill-konvenuti.

L-attur, għall-ewwel beda jgħid li l-*invoice* kienet giet esebita,⁹ imma meta rriżulta li ma kienitx, beda jgħid li normalment ma kienx johroġ *invoice*, imma sempliċement *delivery note*, u riċevuta.¹⁰ Biex jikkoroborah f' dan, l-attur ressaq lil Peter Paul Grima, is-*salesman* tiegħu, li ma kienx involut direttament f' dan in-negozju, imma kkonferma li normalment ma kienux johorġu *invoice*, hlief għall-bejgħ lil Gvern u meta jiġu mitluba mill-banek. Skont dan ix-xhud meta ssir l-ordni tinhareġ *delivery note*, li mbagħad tiġi ffirmata mix-xerrej meta l-merkanzija tiġi konsenjata lilu. Imma meta gie mistoqsi in kontro eżami x'kien jiġri jekk xi hadd ikun għamel ordni li mbagħad tiġi kancellata, Grima wieġeb li din kienet tkun problema tagħhom, imma fil-prattika haġa bħal din qatt ma grat.¹¹

Minn naħa l-oħra l-konvenuti pproduew provi li:

1. Ir-restaurant fejn kienu ser jiġu utilizzati l-oġġetti mixtrija mingħand l-attur, kien gie mikri minn Audrey Schembri;¹²
2. Hlas akkont sar permezz ta' *cheque* mahruġ minn Audrey Schembri;¹³ *cheque* iehor li baqa' ma ssarafx inhareġ ukoll minnha.¹⁴
3. Il-poloż ta' assikurazzjoni għar-restaurant inhargu wkoll fuq Audrey Schembri.¹⁵

Rudy Schembri tassew iffirma d-*delivery note* tal-oġġetti mibjugħa u konsenjati. Imma b'daqshekk jista' jingħad li kien hu, flimkien ma' oħtu, li ordna u xtara l-istess oġġetti? *Delivery note* hija dik li hi, u tikkostitwixxi biss prova li l-oġġetti indikati fuqha ġew konsenjati fil-post miftiehem. Ghalkemm l-attur qed jipprova jagħti tifsira differenti għal dan id-dokument, u jqisu wkoll bhala prova li l-ordni saret minn Rudy Schembri, din il-Qorti mhix lesta taċċetta li, sempliċi *delivery note* għandha tissostitwixxi fattura fil-prattika kummerċjali. Mill-provi prodotti jirriżulta li, għalkemm Rudy seta' assista lill-oħtu fl-għażla tal-oġġetti li kienet ser tordna mingħand l-attur, huwa ma kien involut bl-ebda mod fix-xiri tagħhom, u għall-hlas tal-bilanċ li għadu dovut, inkluż l-imghaxijiet relattivi, għandha tagħmel tajjeb biss il-konvenuta Audrey Schembri.

⁹ Ara xhieda tiegħu a fol. 40

¹⁰ Ara xhieda tiegħu tad-9.12.2014

¹¹ Ara xhieda tiegħu a fol. 114 - 130

¹² Ara Dok. A a fol. 52 – 61 tal-proċess

¹³ Ara Dok. B a fol. 62

¹⁴ Ara Dok. B a fol. 20

¹⁵ Ara dokti. C, D u E a fol. 63, 64 u 65

Għal dawn il-motivi, tiddeċidi billi, filwaqt illi tilqa' l-eċċezzjoni li l-konvenut Rudy Schembri m'huwiex il-legittimu kontradittur tal-attur, u tilliberaħ mill-osservanza tal-gudizzju, bl-ispejjeż realtivi jkun a karigu tal-attur, tilqa' t-talba tal-attur fil-konfront biss tal-konvenuta Audrey Schembri u tikkundannaha tħallas lill-attur is-somma mitluba ta' sitt elef erba' mija u sittax il-euro (€6416), bl-imghaxijiet legali mid-data tal-konsenja, u ċioe' mit-2 ta' Marzu 2013, sad-data tal-pagament effettiv.

Bil-bqija tal-ispejjeż kontra l-istess konvenuta.

(ft) Paul Coppini
Maġistrat

(ft) Silvio Xerri
D/Reġistratur

Vera Kopja

Għar-Reġistratur

23.05.2017 – Inf1.2014 – Formosa Mario vs Schembri Rudy et
1316